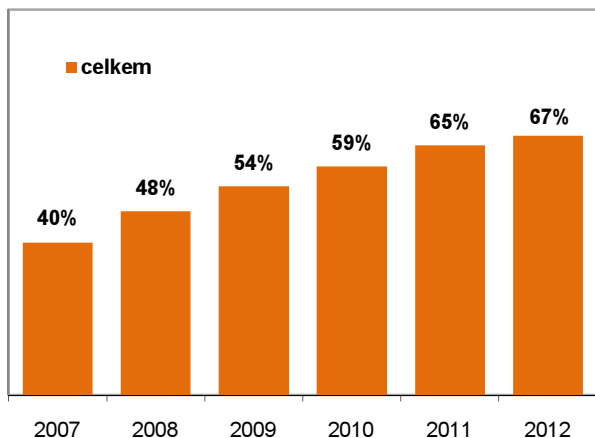

Domácnosti s vybranými informačními a komunikačními technologiemi

Graf 1: Domácnosti s počítačem (% domácností)

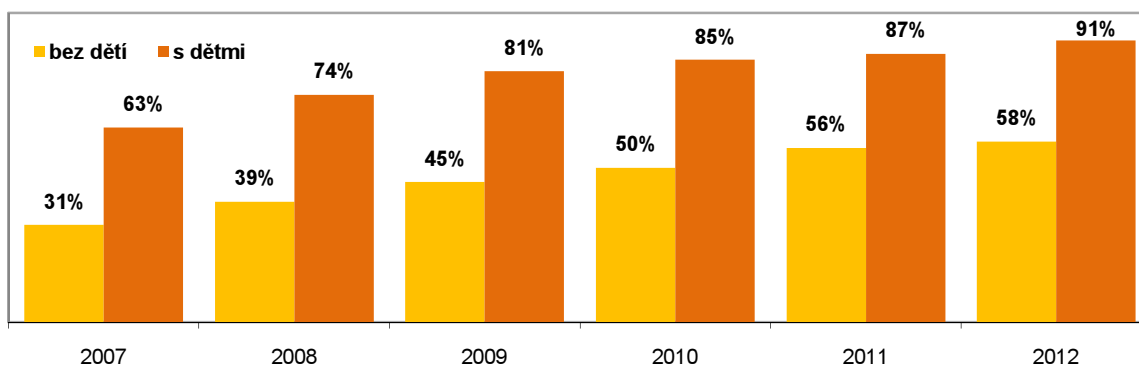
Ve druhém čtvrtletí roku 2012 bylo v České republice bezmála 2,8 mil. domácností (67 %) vybavených počítačem. Od roku 2007 vzrostl počet domácností vybavených osobním počítačem o 1,1 mil., což představuje relativní nárůst o 28 procentních bodů.

V devadesátých letech minulého století nebylo vybavení domácností osobním počítačem vůbec žádnou samozřejmostí, situace se začala zlepšit až s příchodem nového tisíciletí. V roce 2001 měla k dispozici osobní počítač pouze pětina domácností.

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Z grafu 2 je patrné, že se liší vybavenost osobním počítačem dle typu domácnosti. Zatímco osobním počítačem je vybaveno devět z deseti domácností s dětmi, domácnosti bez dětí jsou vybaveny z necelých 60 %. Liší se i vybavenost domácností s dětmi dle toho, zda se jedná o úplnou, či neúplnou rodinu. Rodiny úplné jsou počítačem vybaveny z více než 92 %, rodiny neúplné pouze ze tří čtvrtin.

Graf 2: Domácnosti s počítačem podle přítomnosti dětí (% domácností)

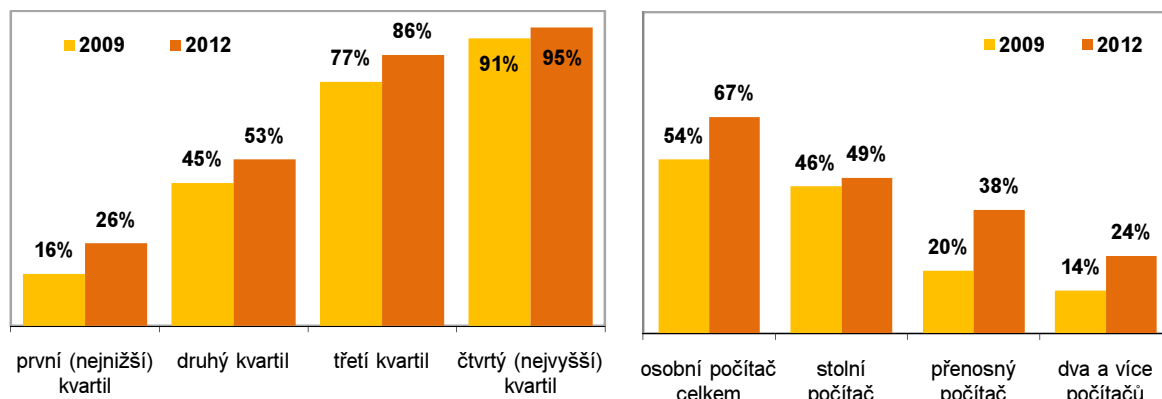

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Pokud se zaměříme na domácnosti z hlediska příjmů, zjišťujeme, že domácnosti s nejnižším příjmem byly osobním počítačem vybaveny pouze z 26 %, kdežto u domácností s nejvyšším příjmem se vybavenost pohybovala kolem 95 %. Nutno dodat, že mezi lety 2009 a 2011 došlo k nárůstu počtu počítačů v domácnostech s nejnižším příjmem o deset procentních bodů, mezi rokem 2011 a 2012 však zůstal tento poměr prakticky nezměněn, což je způsobeno do jisté míry i tím, že do nejnižšího kvartilu příjmů v roce 2012 připadlo méně domácností.

Téměř tři čtvrtiny z celkového počtu domácností vybavených počítačem, používaly počítač stolní a více než polovina domácností pak počítač přenosný. Zhruba třetina domácností byla vybavena jak stolním, tak i přenosným počítačem. Rovněž v tomto ohledu došlo u českých domácností k velkému posunu, neboť před třemi lety měla přenosný počítač k dispozici pouze pětina domácností. Roste rovněž podíl domácností s více počítači. Vybavenost dvěma a více počítači uvedla v roce 2012 téměř čtvrtina českých domácností (což představuje 36 % z celkového počtu domácností vybavených počítačem).

Graf 3: Domácnosti s počítačem podle příjmu domácnosti a typu počítače (% domácností)

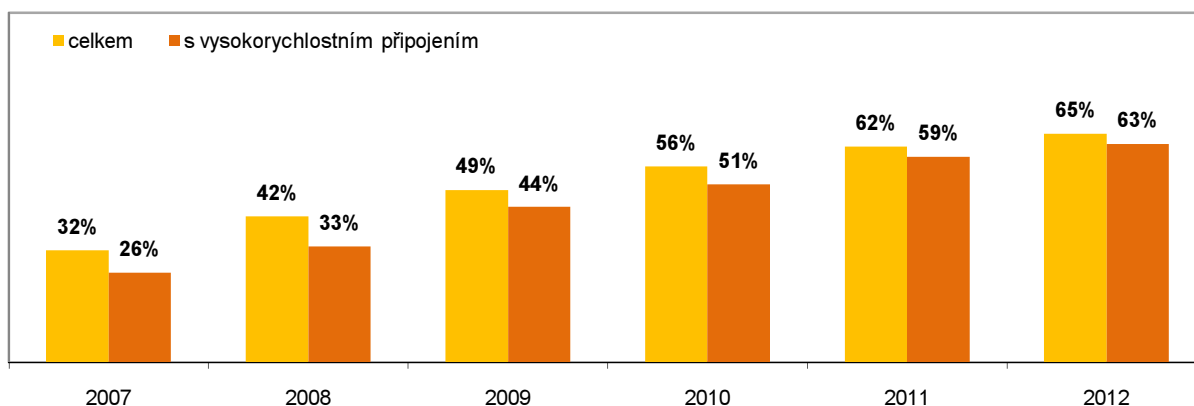
Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Více než 65 % (2,7 mil.) z celkového počtu českých domácností bylo ve druhém čtvrtletí roku 2012 připojeno k internetu. Během posledních pěti let se tak podíl domácností připojených k internetu více než zdvojnásobil, neboť v roce 2007 bylo k internetu připojeno pouze 32 % domácností, tedy o 1,4 miliónu domácností méně.

U vybavenosti domácností internetem lze pozorovat obdobný trend jako v případě domácností vybavených počítači. Výrazně lépe byly ve 2. čtvrtletí roku 2012 vybaveny domácnosti s dětmi (devět z deseti domácností), v porovnání s domácnostmi bez dětí (57 %). Stejně tak domácnosti s nejvyšším příjmem byly vybaveny internetem 4 krát lépe než domácnosti s příjmem nejnižším. V roce 2012 jím totiž nebylo vybaveno pouze šest ze sta domácností s nejvyšším příjmem, kdežto pouze čtvrtina domácností s nejnižším příjmem uvedla, že má doma přístup k internetu. Pokud jde o úplné rodiny s dětmi, tak těch bylo k internetu připojeno devět z deseti, kdežto neúplných rodin s dětmi pouze sedm z deseti.

Vysokorychlostní připojení k internetu začalo patřit ke standardu českých domácností. Ve druhém čtvrtletí roku 2012 mělo rychlý přístup k internetu 63 % domácností (96 % z domácností s připojením k internetu). Přitom v roce 2007 měla vysokorychlostní připojení k internetu pouze čtvrtina českých domácností.

Graf 4: Domácnosti s připojením k internetu (% domácností)

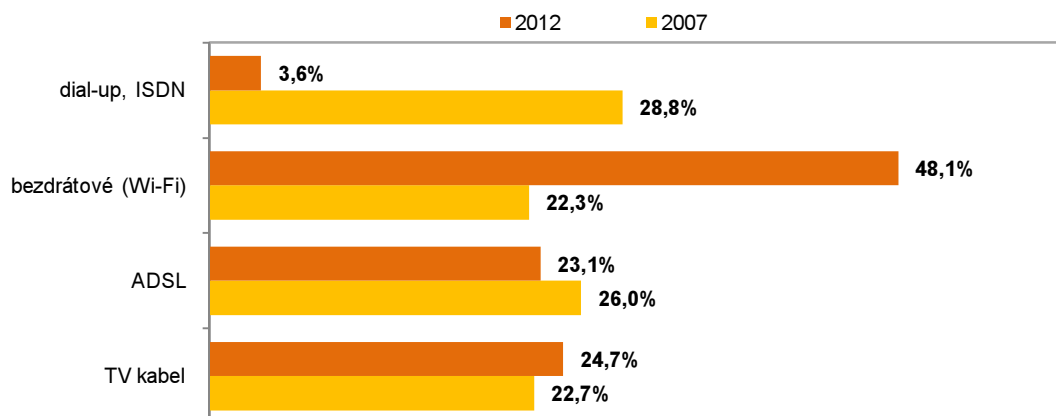

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Pokud jde o způsob připojení českých domácností k internetu, tak jednoznačně nejrozšířenější je připojení bezdrátové (WiFi), kterým se k internetu připojuje téměř polovina českých domácností, přičemž ještě před pěti lety se prostřednictvím bezdrátových sítí připojovalo k internetu pouze 22 %

domácností. Naopak před pěti lety nejrozšířenější způsob připojení k internetu, prostřednictvím vytáčené telefonní linky, v roce 2012 využívala jen necelá 4 % domácností s připojením k internetu. Podíl domácností připojených k internetu prostřednictvím ADSL se pohybuje již několik let kolem 25 %. Nepatrně se zvýšil podíl domácností připojených k internetu přes kabelovou televizi. V roce 2012 se takto připojovala téměř čtvrtina českých domácností s připojením k internetu.

Graf 5: Domácnosti s připojením k internetu podle typu připojení
(% domácností s připojením k internetu)

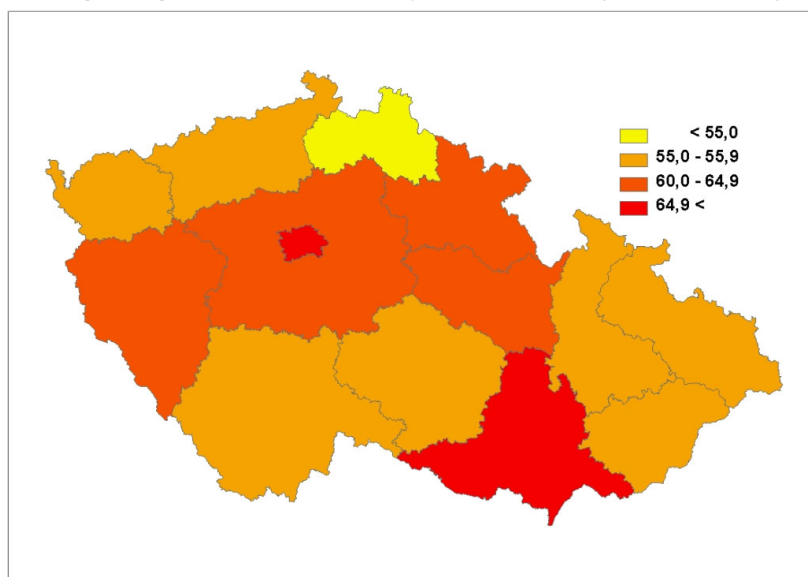

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Rozdíly ve vybavenosti domácností počítačem a internetem jsou do jisté míry ovlivněny také lokalitou, ve které se domácnost nachází. Tradičně lépe jsou oběma technologiemi vybaveny domácnosti ve velkých městech s 50 a více tisíci obyvateli.

Pokud se zaměříme na regionální rozdíly, tak asi nikoho nepřekvapí, že nejlepší vybavenost počítači i internetem vykázal kraj Hlavní město Praha následován krajem Jihomoravským. Na opačném konci jsou pak kraje Liberecký, Ústecký a Olomoucký.

Graf 6: Domácnosti s přístupem k internetu, krajské srovnání* (% domácností)

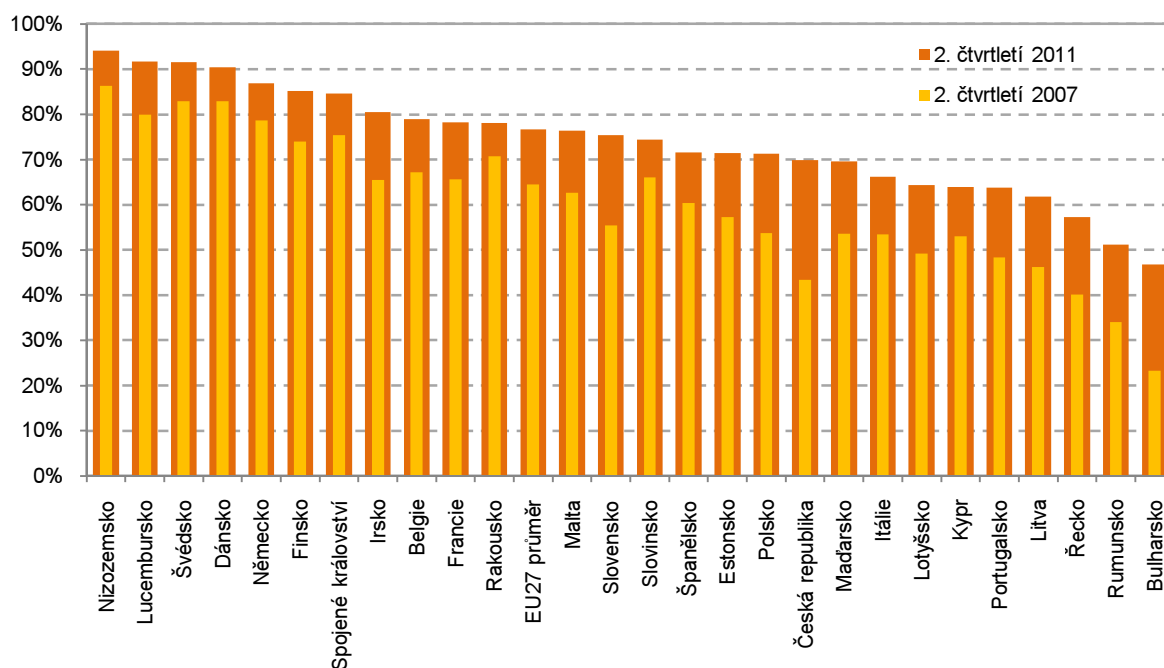
*) Z důvodu vyšší reprezentativnosti jsou údaje v krajském členění publikovány jako tříletý klouzavý průměr (vypočten z hodnot za roky 2010-2012)

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Domácnosti bez přístupu k internetu (1,4 mil. domácností) uváděly jako nejčastější důvod, proč nemají připojení k internetu, že internet nepotřebují (69 % z domácností bez připojení). Více než 36 % domácností bez připojení pak uvedlo, že internet nemají, neboť s ním neumí pracovat. Více než čtvrtině domácností se zdály příliš vysoké pořizovací náklady na připojení k internetu a 18 % domácností uvedlo, že je vysoká i cena připojení.

Z mezinárodního srovnání vyplývá, že se Česká republika nachází, co se vybavenosti domácností počítačem a internetem týká, stále hluboko pod průměrem EU27. V roce 2011 (novější údaje pro mezinárodní srovnání nejsou k dispozici) mělo osobní počítač 70 % českých domácností a 67 % jich bylo připojeno k internetu (jde o údaje pouze za domácnosti, ve kterých žije alespoň jedna osoba ve věku 16-74 let). V EU27 dosahovala tato čísla hodnot v průměru 77 % resp. 73 %. Na pomyslném žebříčku zemí EU, by se tak české domácnosti umístily na nepříliš lichotivém 19. místě, pokud jde o vybavenost osobním počítačem a na 18. z hlediska připojení k internetu. Přesto od roku 2007 vzrostl počet domácností vybavených osobním počítačem v České republice nejvíce ze všech zemí EU27, a to o 26 procentních bodů v porovnání s nárůstem necelých 13 procentních bodů za průměr EU27. Nejvíce domácností vybavených osobním počítačem i internetem je již tradičně v Nizozemsku a Lucembursku, ve skandinávských zemích, ale také například v Německu. V těchto zemích se podíl domácností s počítačem i připojením k internetu v roce 2010 pohyboval nad hranicí 80 %.

Graf 7: Domácnosti s počítačem v zemích EU (% domácností)

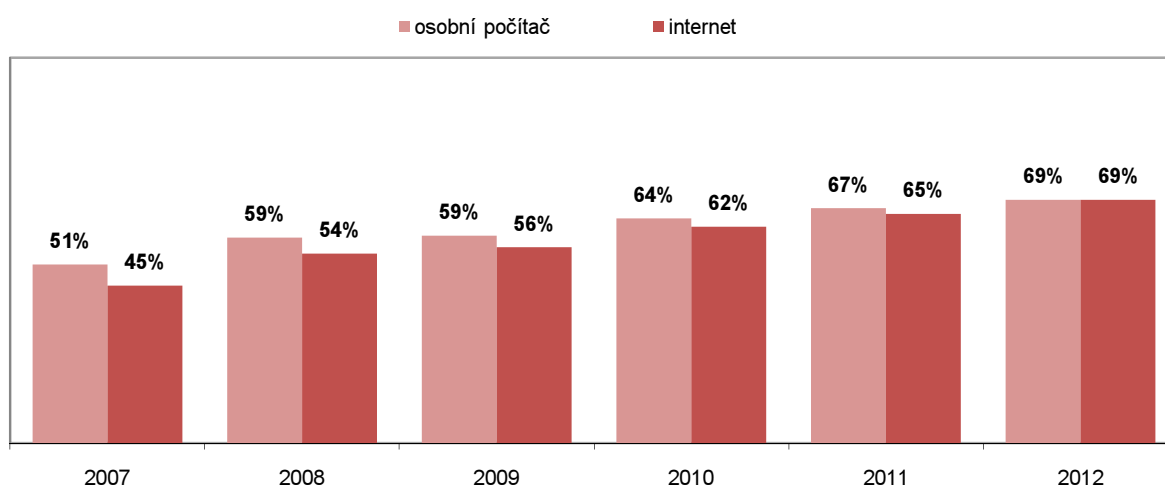
Zdroj: Eurostat, 2012

Jednotlivci využívající vybrané informační a komunikační technologie

Nejrozšířenější informační a komunikační technologií současnosti je bezesporu mobilní telefon. Ten v roce 2012 nepoužívaly pouze 4 % osob starších šestnácti let. Přitom před pěti lety jej využívalo pouze necelých 86 % české populace.

Nikoho nepřekvapí, že mobilní telefon je dlouhodobě nejčastěji používán v nejmladších věkových skupinách 16–24 let a 25–34 let, ve kterých jej používá téměř 100 % jednotlivců. Naopak nejméně uživatelů mobilních telefonů je u nejstarších osob - seniorů nad 75 let. Nicméně právě u této věkové skupiny došlo za posledních 5 let k největšímu nárůstu počtu uživatelů. Zatímco v roce 2007 nedosahoval podíl uživatelů mobilního telefonu v nejstarší věkové skupině ani 30 %, během pěti let vzrostl o více než 40 procentních bodů. V roce 2012 tak mobilní telefon používalo sedm z deseti osob starších 75 let.

Graf 8: Jednotlivci starší 16 let používající informační technologie
(% jednotlivců starších 16 let)

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Osobní počítač v roce 2012 používalo 6. mil jednotlivců, tj. téměř 70 % populace starší 16 let. Za posledních 5 let tak podíl uživatelů osobního počítače vzrostl o 1,5 mil.

V roce 2012 navíc všichni uživatelé osobního počítače uváděli, že zároveň používají také internet. Stejně jako v případě osobního počítače, i v případě internetu tedy platí, že jej používalo sedm z deseti osob z dospělé populace.

V roce 2002 používala osobní počítač zhruba třetina dospělé populace, internet pak pouze pětina. Mezi osobami staršími 65 let byla jen 3 % uživatelů počítače a internet používal pouze jeden senior ze sta.

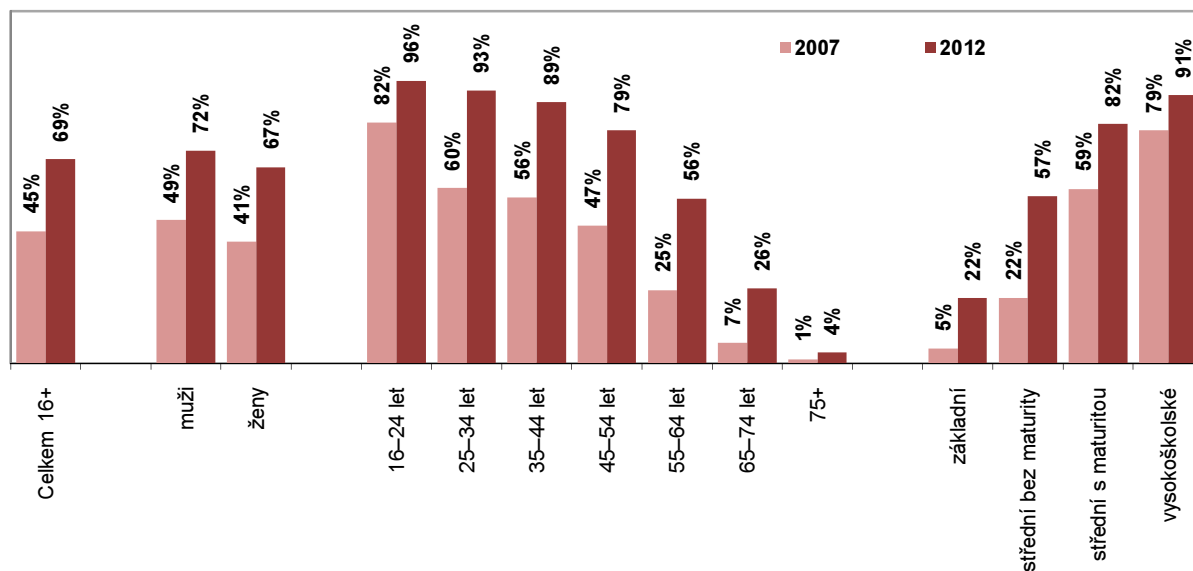
V České republice je stále více uživatelů internetu mezi muži než ženami. Internet ve druhém čtvrtletí 2012 používalo 72 % mužů a 66 % žen. Tento rozdíl je způsoben především starší generací, kdy například podíl mužů starších 65 let používajících internet je více jak 2krát vyšší než podíl žen užívajících internet v této věkové kategorii. Asi nebude pro nikoho žádným překvapením, že internet je stále především doménou mladých lidí, ve věku 16–24 let jej používá více než 96 % osob.

Na základě zjištěných čísel lze také konstatovat, že čím vyšší je dosažené vzdělání, tím je také větší pravděpodobnost, že daný jedinec používá internet. Mezi vysokoškolsky vzdělanou populací bylo v posledním sledovaném roce 91 % uživatelů internetu, mezi jednotlivci se středním vzděláním s maturitou internet používalo osm z deseti osob, mezi osobami s dokončeným základním vzděláním to ale bylo pouhých 22 % jednotlivců.

Specifickou skupinu osob tvoří studenti, u kterých se podíl uživatelů počítače i internetu blíží 100 %. Další specifickou skupinu tvoří starobní důchodci, počítač i internet využívala ve 2. čtvrtletí roku 2012 pouze pětina z nich.

Z tabulek i grafů je dále patrné, že nejrychleji přibývají uživatelé počítače i internetu v těch skupinách populace, které informační technologie používaly nejméně.

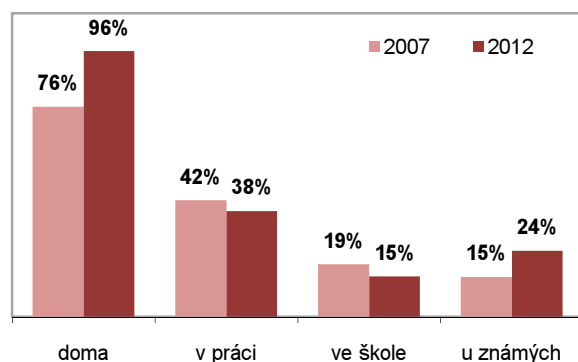
Graf 9: Jednotlivci používající internet (% jednotlivců v dané socio-demografické skupině)

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Graf 10: Místo použití internetu jednotlivci

(% uživatelů internetu)

Většina (více než 96 %) uživatelů internetu využívala v roce 2012 internet doma. Využívání internetu v práci uvedlo necelých 40 % uživatelů internetu. Ve škole jej používalo 15 %, u známých, přátel a rodiny necelá čtvrtina uživatelů internetu. Pouze necelých 7 % uživatelů internetu pak uvedlo, že jej využilo v prostorách úřadu. Nejčastějším místem použití internetu je tak již desátým rokem domov.

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

V roce 2012 se také zjišťovala doba strávená jednotlivci pro soukromé účely na internetu. Více než polovina uživatelů internetu uvedla, že pro soukromé účely využívá internet pět a méně hodin za týden. Téměř 40 % uživatelů internetu na něm stráví 5 až 20 hodin týdně. Pouze 8 % pak více než 20 hodin týdně. Obecně lze říci, že delší dobu strávenou na internetu pro soukromé účely uváděli muži než ženy a mladší věkové skupiny než starší.

V mezinárodním srovnání je na tom Česká republika z hlediska podílu uživatelů internetu v dospělé populaci daleko lépe než z hlediska podílu domácností s internetem, přesto je stále pod průměrem EU27. V roce 2011 používalo internet v České republice v populaci 16 až 74 let, 73 % jednotlivců,

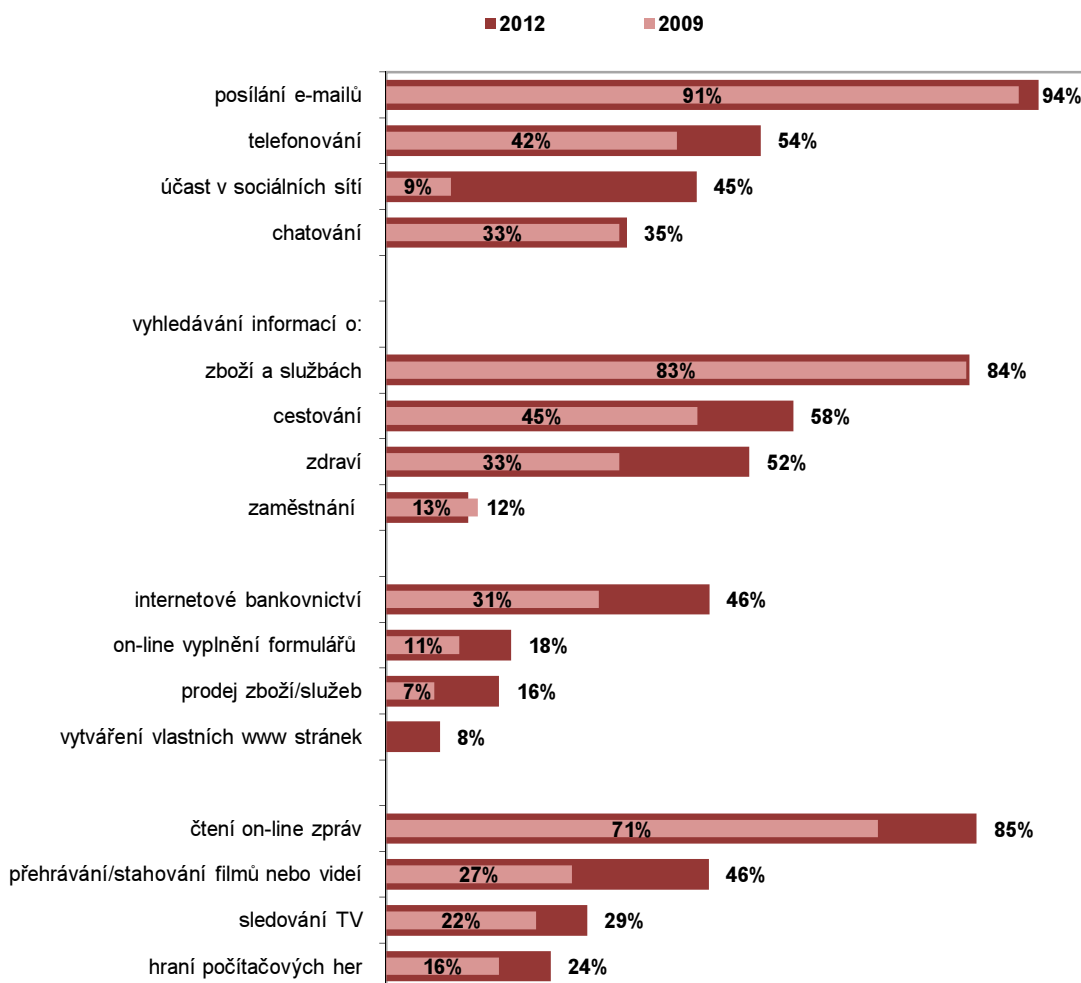
průměr zemí EU27 byl 73,5 %. Na pomyslném žebříčku zemí EU27 by se tak čeští jednotlivci umístili na 14. místě.

Jsou to opět především skandinávské státy, Nizozemsko, Dánsko a Lucembursko, kde v roce 2011 používalo internet devět z deseti osob z dospělé populace. Rozdíly oproti státům severní a západní Evropy jsou v ČR především u starších ročníků a osob s nižším vzděláním. U některých skupin populace o zaostávání ve využívání internetu nemůžeme naopak mluvit vůbec – studenti a jednotlivci s VŠ vzděláním se ve využívání internetu zcela vyrovnají stejným skupinám populace v západní a severní Evropě.

Činnosti prováděné jednotlivci na internetu

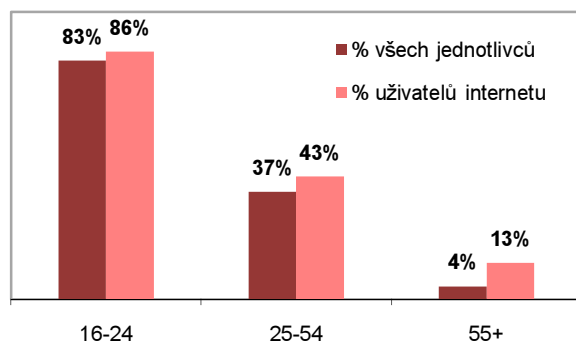
Jednoznačně nejoblíbenější skupinou činností provozovanou na internetu pro soukromé účely je komunikace. Téměř 94 % uživatelů internetu jej používá k zasílání/přijímání e-mailů. Velké oblibě se mezi českými jednotlivci těší také telefonování přes internet, které používá 37 % populace (více než polovina uživatelů internetu). Telefonování přes internet se těší velké oblibě již několik let, patrně z důvodu poměrně vysokých cen hovorného telefonních operátorů. Obrovský rozmach byl v posledních letech zaznamenán v užívání sociálních sítí. Ve 2. čtvrtletí roku 2012 je využívalo téměř 45 % uživatelů internetu.

Graf 11: Aktivity vykonávané jednotlivci na internetu (% uživatelů internetu)

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

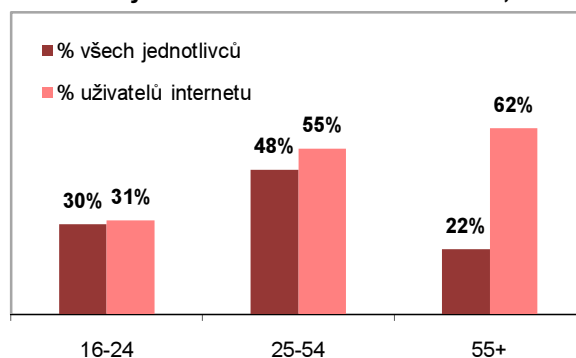
Graf 12: Účast v sociálních sítích, 2. čtvrtletí 2012

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Zatímco využívání e-mailu je napříč všemi věkovými skupinami vyrovnané a ani napříč socioekonomickými skupinami obyvatelstva nejsou patrné dramatické rozdíly, chatování a zejména účast v sociálních sítích jednoznačně převládá u mladších věkových skupin a mezi studenty. V nejmladší věkové skupině jsou sociální sítě používány 2 krát více než u osob ve věku 25-54 let.

Graf 13: Vyhledávání informací o zdraví, 2. čtvrtletí 2012

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Největší část uživatelů internetu vyhledávala informace o zboží a službách a cestování a ubytování, o kultuře a o zdraví. Informace častěji vyhledávaly ženy než muži. Nejdrastičtější rozdíly mezi oběma pohlavími jsou dlouhodobě zaznamenávány ve vyhledávání informací o zdraví. Tento druh informací vyhledávají až 2 krát více ženy než muži. Navíc vyhledávání informací o zdraví je spíše dominantou starší a střední generace.

Pokud se ale zaměříme na využití internetu k vybraným činnostem zábavy, zjišťujeme, že jednoznačně převažují mezi uživateli muži nad ženami a mladší věkové skupiny nad těmi staršími. Mezi nejoblíbenější činnosti zábavy na internetu patří čtení on-line zpráv (85 % uživatelů internetu), dále pak stahování/přehrávání hudby, filmů a videí (46 % uživatelů internetu). Téměř třetina uživatelů internetu poslouchá rádia nebo sleduje televizi. Zhruba čtvrtina uživatelů internetu se věnuje hraní/stahování počítačových her. A zhruba polovina z nich pak také hraje počítačové hry on-line s protihráči. Každý desátý obyvatel (15 % uživatelů internetu) České republiky v roce 2012 uvedl, že umístil jím vytvořený obsah (fotografie videa) na internet.

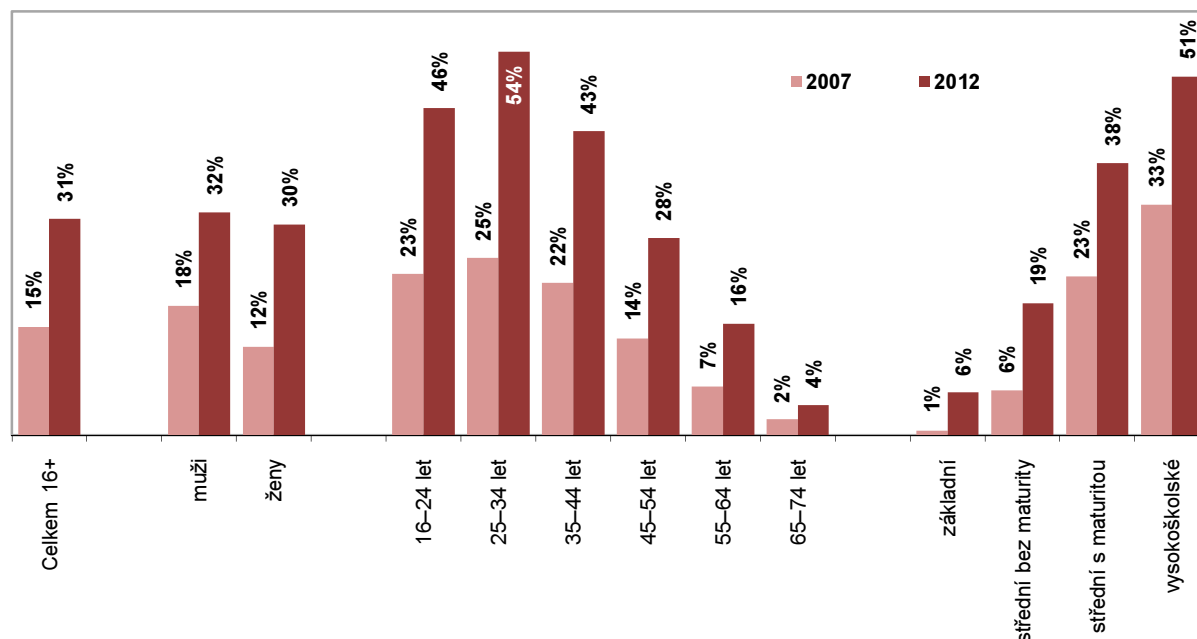
Z dalších činností provozovaných na internetu rozhodně stojí za zmínku používání internetového bankovníctví. Ve 2. čtvrtletí roku 2012 jej používalo 2,8 mil jednotlivců (téměř třetina dospělé populace a téměř polovina uživatelů internetu), největší podíl uživatelů internetového bankovníctví je mezi osobami ve věku 25-54 let. Zajímavé je i zjištění, že mezi uživateli internetu ve věkové skupině 55-64 let je více uživatelů internetového bankovníctví než mezi mladými uživateli internetu ve věku 16-24 let.

Nakupování přes internet

Ve 2. čtvrtletí roku 2012 uvedlo více než 2,6 mil osob, tedy 31 % z celkového počtu obyvatel ČR a 44 % z celkového počtu uživatelů internetu, že nakoupilo v uplynulých 12 měsících přes internet. Mezi nakupujícími přes internet nepatrně převažují ženy nad muži (pokud hodnotíme podíl na uživateli internetu). Přes internet nejčastěji nakupují vysokoškoláci a osoby ve věku 24–34 let. Zvláštní skupinou jsou pak ženy na rodičovské dovolené, těch přes internet nakupuje zhruba polovina (60 % uživatelek internetu).

Necelá třetina těch, kteří nakoupili v posledních 12 měsících přes internet, pak také uvedla, že nakoupila přes nějaký slevový portál. Nákup na slevových portálech je dominantou spíše mladších skupin – nejčastěji je využívají osoby mladší 45 let.

Graf 14: Jednotlivci nakupující přes internet (% jednotlivců v dané socio-demografické skupině)

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Nejčastěji uváděným zbožím nakupovaným přes internet je jednoznačně oblečení a obuv (45 % z těch, co nakoupili přes internet). Více než třetina těch, kteří nakoupili v posledních 12 měsících přes internet pro soukromé účely, si objednalo vstupenky na kulturní či sportovní akce. Mezi další zboží, které se těší oblibě nakupujících přes internet, patří kosmetika, zdravotnické prostředky (26 %) a sportovní potřeby (23 %). Mobilní telefony a příslušenství k nim, knihy/časopisy nakoupila zhruba pětina těch, kteří uvedli, že v posledních 12 měsících nakoupili přes internet. 17 % pak nakoupilo také ubytovací služby a 16 % letenky či jízdenky.

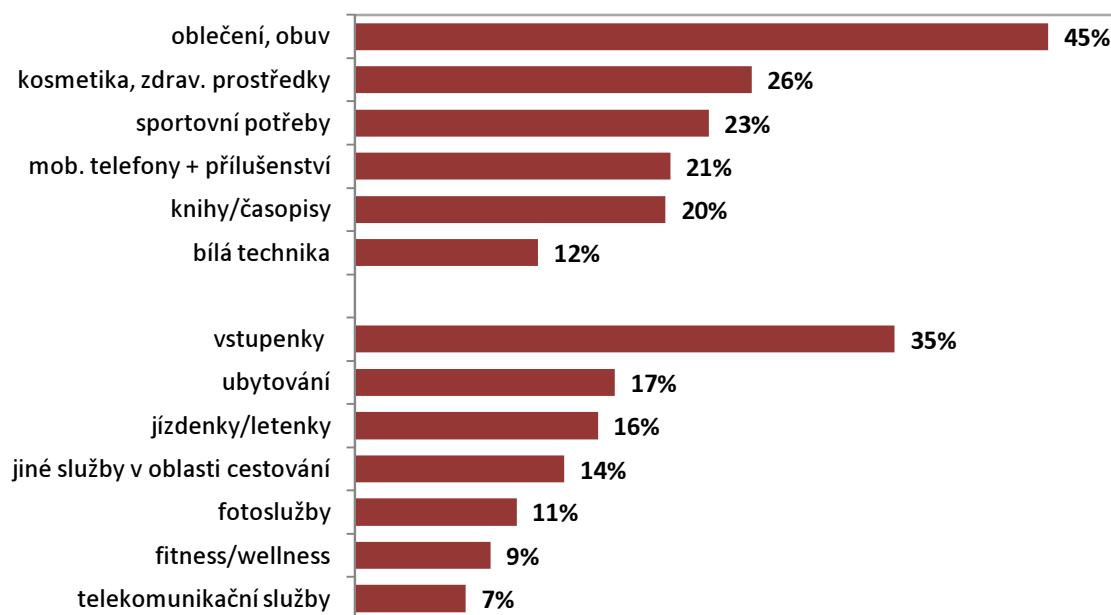
Jak již bylo zmíněno, specifickou skupinou osob nakupujících přes internet jsou ženy na rodičovské dovolené. Téměř sedm z deseti žen nakupujících přes internet uvedlo, že si přes internet objednalo nějaké oblečení, polovina z nich pak nakoupila hračky či stolní hry a téměř 40 % kosmetiku či zdravotnické prostředky a fotoslužby.

Za zboží nakoupené přes internet pak prostřednictvím internetu zaplatilo 48 % osob. Při osobním odběru pak platili téměř tři čtvrtiny těch, kteří nakoupili přes internet.

Devět z deseti nakupujících přes internet pak uvedlo, že nakoupilo zboží od dodavatele z České republiky.

Graf 15: Zboží nakoupené přes internet

(% jednotlivců, kteří nakoupili v posledních 12 měsících přes internet)

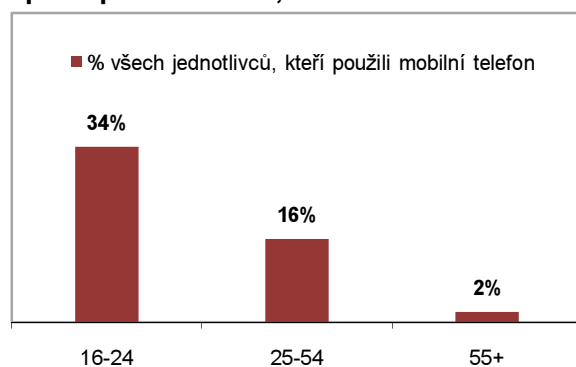

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Přístup a připojení k internetu prostřednictvím mobilních a přenosných zařízení

V roce 2012 byl do šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci zařazen speciální modul týkající mobilních a přenosných zařízení a přístupu ke službám internetu z těchto zařízení.

Graf 16: Použití mobilního telefonu k přístupu k internetu, 2. čtvrtletí 2012

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Ke službám internetu z mobilních a přenosných zařízení přistupovala v roce 2012 necelá pětina dospělé populace, přičemž nepatrně více uživatelů uvedlo, že se připojilo z mobilního telefonu či smartphonu než z notebooku či netbooku. Využívání přístupu k internetu z jakýchkoliv mobilních či přenosných zařízení je dominantou spíše mladších ročníků. Použití internetu z jiných mobilních zařízení (PDA, MP3, MP4 přehrávač, čtečka elektronických knih) se v České republice netěší velké oblibě. Služeb internetu ale využívá necelá polovina majitelů tabletu.

Frekvence využívání připojení k internetu z přenosných zařízení mimo domov nebo pracoviště se liší podle typu zařízení. Zatímco z mobilních zařízení se uživatelé připojují alespoň jednou týdně. Uživatelé přenosných počítačů nejčastěji uváděli, že se připojují méně než jednou týdně.

Tři čtvrtiny uživatelů služeb internetu z mobilních zařízení je využila k přijímání/posílání emailů, polovina pak ke čtení on-line zpráv novin a časopisů, třetina k účasti v sociálních sítích a pětina ke zjištění aktuální polohy pomocí GPS. Nákup zboží či služeb prostřednictvím internetu z mobilního zařízení v roce 2012 uskutečnila pouze jedna osoba ze sta.